

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Digitálny jednotný trh: preskúmanie v polovici trvania

(2018/C 176/08)

Spravodajca: Alin Adrian NICA (RO/ALDE), starosta Dudeștii Noi**Referenčný dokument:** Preskúmanie vykonávania stratégie digitálneho jednotného trhu v polovici trvania – Prepojený digitálny jednotný trh pre všetkých

COM(2017) 228 final

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné pripomienky

1. víta rozhodnutie Európskej komisie pristúpiť k posúdeniu vykonávania stratégie digitálneho jednotného trhu v polovici trvania, čo je mimoriadne užitočné, aby sa zistilo, aký pokrok bol doteraz zaznamenaný, aké opatrenia treba prijať s cieľom splniť stanovené záväzky a v akých oblastiach treba vyvinúť väčšie úsilie a podniknúť nové kroky;
2. opätovne zdôrazňuje význam miestnych a regionálnych orgánov a úlohu, ktorú tieto orgány zohrávajú pri realizácii odporúčaní stratégie digitálneho jednotného trhu, keďže sú hnacou silou hospodárskeho rastu na miestnej a regionálnej úrovni a môžu vytvárať, využívať a riadiť mnohé digitálne informačné produkty a služby;
3. pripomína podporu, ktorá sa poskytuje rozvoju elektronickej komunikácie na vnútornom trhu, s cieľom podnietiť dynamický a udržateľný rast vo všetkých hospodárskych odvetviach, a v tomto zmysle poukazuje na kľúčovú úlohu a potenciál miestnych a regionálnych orgánov v oblasti digitalizácie európskeho priemyslu;
4. konštatuje, že miestne a regionálne orgány zohrávajú dôležitú úlohu v oblasti poskytovania digitálnych služieb občanom a pri vytváraní a riadení digitálnej infraštruktúry, často v kontexte cezhraničnej alebo medziregionálnej spolupráce. Tieto služby si vyžadujú bezprostredné kroky v záujme toho, aby zmeny prebiehali vyváženým spôsobom, pokiaľ ide o prekážky vo fungovaní cezhraničných online aktivít vrátane rozdielov v právnych predpisoch členských štátov o organizácii a fungovaní verejnej správy a autorských právach a zmluvách ⁽¹⁾;
5. odporúča vytvoriť podmienky na uľahčenie pripojenia všetkých geografických oblastí k širokopásmovým a ultraširokopásmovým službám, ktoré budú dlhodobo efektívne v konkurencieschopnom prostredí, a vyzýva Komisiu, aby v rámci realizácie digitálneho jednotného trhu taktiež pravidelne informovala o pokroku v úsilí preklenúť digitálnu priepasť, a to najmä na regionálnej a miestnej úrovni ⁽²⁾;
6. podčiarkuje, že je dôležité pokryť všetky aspekty spojené s interoperabilitou a elektronickej identifikáciou, elektronickej podpísou, elektronickej spravovaním dokumentov a ostatnými komponentmi elektronickej verejnej správy podľa vzoru tých, ktoré sa uplatňujú v krajinách/regiónoch, ktoré preukázali významný pokrok v tejto oblasti, čím by sa zaistila bezpečnosť a dôvera občanov a podnikov;
7. zdôrazňuje, že digitalizácia spoločnosti je príležitosťou na rast a tvorbu pracovných miest, a to najmä v odľahlých regiónoch a regiónoch, ktoré čelia demografickým výzvam;
8. podporuje modernizáciu právneho rámca v oblasti autorských práv vzhľadom na digitálnu revolúciu a zmenu správania spotrebiteľov a zdôrazňuje potenciál miestnych a regionálnych orgánov a kľúčovú úlohu, ktorú môžu zohrávať pri harmonizácii autorských práv;

⁽¹⁾ CdR 00039/2016.⁽²⁾ CdR 02646/2015.

9. opätovne potvrdzuje, že je dôležité investovať do výskumu v oblasti IKT v snahe zabezpečiť hospodársky rast a vytváranie nových podnikov, a domnieva sa, že využívanie IKT v oblasti inovácie by mohlo pomôcť pri riešení hlavných sociálnych a hospodárskych problémov ⁽³⁾;

10. navrhuje, aby sa preskúmala možnosť zaviesť systém zdaňovania príjmov z cezhraničného online predaja založený na rovnosti a objektívnosti, s cieľom vyrovnáť výšku daní, ktoré platia spoločnosti pôsobiace v oblasti elektronického obchodu na celom území EÚ, čím by sa stimulovali obchodné aktivity podnikov, a najmä MSP;

Kybernetická bezpečnosť a lepšie prostriedky na boj proti kybernetickým incidentom

11. zdôrazňuje, že nová stratégia v oblasti kybernetickej bezpečnosti, ktorú začala Komisia realizovať, by mala pomôcť zlepšiť predchádzanie kybernetickým incidentom, ich odhaľovanie a reakciu na ne a tiež umožniť lepšiu výmenu informácií a koordináciu medzi členskými štátmi a Komisiou v súvislosti so závažnými kybernetickými incidentmi. Realizácia týchto cieľov si bude vyžadovať intenzívnu spoluprácu a partnerstvá medzi členskými štátmi, inštitúciami EÚ, miestnymi a regionálnymi orgánmi, súkromným sektorom a občianskou spoločnosťou ⁽⁴⁾;

12. naliehavo žiada, aby sa rozvíjali normy, nástroje a mechanizmy na zaistenie bezpečnosti informačných systémov a sietí, ktoré budú schopné držať krok s rýchlym tempom vývoja, pokiaľ ide o charakter kybernetických hrozieb, a zaručiť vyššiu úroveň ochrany vo všetkých členských štátoch;

13. zdôrazňuje, že vzhľadom na slabiny v oblasti uchovávaní údajov a prístupu k nim a so zreteľom na nárast útokov na dôležitú mestskú infraštruktúru a systémy riadenia miest je potrebný rozsiahlejší súbor systémových a koordinovaných zásahov, ktoré by zahŕňali zmierňovanie účinkov a prevenciu a zabezpečovali uplatňovanie prostredníctvom trhových iniciatív a regulácie a presadzovania zo strany verejnej správy. Mali by sa navrhnuť podrobné školenia o bezpečnosti aj na úrovni miestnych a regionálnych orgánov vrátane tých, ktoré sa podieľajú na elektronickom verejnom obstarávaní, zavádzaní a každodennom prevádzkovaní technológií inteligentných miest;

14. konštatuje, že plnenie cieľov digitálneho jednotného trhu je podmienené ochranou hodnôt, spoločnosti a národného hospodárstva pred negatívnymi účinkami kybernetických útokov a rešpektovaním základných hodnôt, ako sú sloboda prejavu, právo na súkromný život a podpora otvoreného, slobodného a transparentného používania kybernetických technológií;

15. uvedomuje si nebezpečenstvo vyplývajúce z cezhraničných kybernetických incidentov, ktorých frekvencia a stupeň rizika v súčasnosti alarmujúco narastajú. Keďže tieto hrozby týkajúce sa sietí a informačných systémov môžu narušiť hospodárske aktivity a spôsobiť značné finančné straty, vzhľadom na to že podkopávajú dôveru užívateľov a značne poškodzujú ekonomiku EÚ, vyzýva, aby sa zintenzívnila spolupráca a koordinácia medzi štátmi, najmä pokiaľ ide o zvládanie závažných incidentov v oblasti cezhraničnej kybernetickej bezpečnosti;

16. je presvedčený o tom, že treba zvýšiť dôveru užívateľov v elektronické služby a zabezpečiť, že užívatelia budú informovaní o svojich právach a budú chránení, keď sa pohybujú v online prostredí, a že súčasne bude zaručená aj ochrana autorských práv a práv duševného vlastníctva;

17. súhlasí s tým, aby sa zriadila agentúra EÚ pre kybernetickú bezpečnosť a aby sa pre ňu stanovil stabilný operačný rámec zahŕňajúci zodpovednosť za celý životný cyklus a za predchádzanie kybernetickým útokom, ich odhaľovanie a reagovanie na ne;

18. podporuje návrh, aby sa z administratívneho hľadiska, ako aj z hľadiska technického riadenia vypracoval rámec EÚ pre všeobecnú certifikáciu bezpečnosti v oblasti IKT, ktorý bude založený na súčasných systémoch certifikácie týkajúcich sa bezpečnosti a budú ho akceptovať všetky členské štáty EÚ;

19. odporúča, aby sa naďalej bojovalo proti kybernetickým útokom prostredníctvom bezpečnostných opatrení, ktoré povedú k lepšej ochrane kritickej infraštruktúry, tak aby občania a spoločnosti mohli využívať bezpečné digitálne prostredie zasluhujúce si ich dôveru a aby sa zároveň rešpektovali základné práva a iné kľúčové hodnoty EÚ v primeranom právnom rámci;

⁽³⁾ CdR 5559/2013.

⁽⁴⁾ CdR 625/2012.

Rozvoj online platforiem

20. zdôrazňuje, že platformy môžu zohrávať dôležitú úlohu v diskusiách o otázkach spoločného záujmu, pokiaľ ide o vytváranie, údržbu a rozvoj vysokorychlostných širokopásmových sietí vo všetkých regiónoch a na všetkých územiach v Európe;
21. víta vyjadrenie Komisie, že bude podporovať vytváranie „pólov digitálnej inovácie“, a vyzýva Komisiu, aby pri rozdeľovaní prostriedkov dbala na geografickú rovnováhu⁽⁵⁾;
22. poznamenáva, že je potrebné vytvárať širokopásmové siete ako prostriedok na vyriešenie súčasných hospodárskych a sociálnych výziev a začleniť ich do spoločnosti založenej na vedomostiach;
23. využívanie internetu a dostupných internetových služieb je jedným z faktorov hospodárskeho rozvoja a zvyšovania zamestnanosti, ako aj sociálnej rovnosti a rovnakého prístupu k informáciám. Prístup na internet by sa mohol stať občianskym právom a ukazovateľom kvality života;
24. konštatuje, že v ekonomike opierajúcej sa o internet neustále rastie vplyv online platforiem (vyhľadávače, platformy sociálnych médií, obchody s aplikáciami atď.);
25. odporúča, aby sa siete budovali udržateľným a účinným spôsobom. Vybudovanie vysokorychlostnej siete s dobrým pokrytím si vyžaduje rozsiahle a dlhodobé investície do infraštruktúry, pričom príslušné orgány musia ponúknuť nástroje, ktoré súkromným spoločnostiam uľahčia prístup do vidieckych oblastí;
26. navrhuje, aby sa venovala väčšia pozornosť zefektívneniu pridelovania rádiového frekvenčného spektra a stimulovaniu súkromných investícií doplnených o verejné investície zamerané na ciele týkajúce sa systémov elektronickej komunikácie, aby sa zabránilo monopolizácii sietí;
27. považuje za potrebné posilniť dôveru občanov a podnikateľskej sféry vo využívanie elektronických služieb prostredníctvom nepretržitého poskytovania informácií o ich právach a zabezpečiť im primeranú úroveň ochrany, keď sa pohybujú v online prostredí, a žiada, aby sa prijali účinné opatrenia na rýchle odstránenie nezákonného obsahu, ktorému sú vystavení;
28. zdôrazňuje, že členské štáty, miestne a regionálne orgány, ktoré sú v mnohých prípadoch zodpovedné za školy a vzdelávacie inštitúcie, a ostatné zainteresované strany musia reagovať koordinovane s cieľom podporiť úsilie zvýšiť úroveň digitálnych zručností a zabrániť vylúčeniu občanov zo spoločnosti a hospodárstva, ktoré sú založené na IKT. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že digitálne zručnosti a kvalifikácie občanov, ako aj zamestnaných a tých, ktorí si prácu hľadajú, majú mimoriadny význam pre širokú realizáciu digitalizácie v hospodárstve a spoločnosti⁽⁶⁾, a vyjadruje obavy v súvislosti s pretrvávajúcimi rozdielmi v oblasti digitálnych zručností, ktoré zistila Komisia;

Zabezpečiť rámec potrebný pre fungovanie dátového hospodárstva

29. poznamenáva, že hospodárstvo, ktoré sa neustále mení a digitalizuje, prináša nové príležitosti pre miestne a regionálne orgány, pokiaľ ide o maximálne zhodnocovanie rastového potenciálu digitálneho hospodárstva, keďže sú potrebné rozsiahle investície do infraštruktúry a technológií IKT, najmä do oblasti cloud computingu a veľkých objemov údajov, ako aj do výskumu a inovácie s cieľom stimulovať priemyselnú konkurencieschopnosť a zlepšiť verejné služby, začlenenie a zručnosti. V tejto súvislosti podporuje avizovaný zámer Komisie, že v nadväznosti na oznámenie z 21. septembra 2017 o spravodlivom zdaňovaní digitálnej ekonomiky predloží do jari 2018 návrh smernice o pravidlách zdaňovania ziskov digitálnej ekonomiky na úrovni EÚ⁽⁷⁾;
30. víta podporu bezplatného internetového pripojenia pre užívateľov v miestnych spoločenstvách prostredníctvom iniciatívy WIFI4EU, ktorej cieľom je zároveň podnietiť súkromných investorov, aby sa podieľali na rozvoji infraštruktúry digitálnych sietí;
31. podporuje iniciatívu WIFI4EU, ktorú plánuje propagovať na úrovni miestnych spoločenstiev, a chce by šíriť jej potenciálne výhody, aby v čase, keď bude predložená prvá výzva na predloženie návrhov, bolo čo najviac oprávnených európskych verejných orgánov pripravených požiadať o pridelenie dostupných finančných prostriedkov;

⁽⁵⁾ CdR 02646/2015.

⁽⁶⁾ CdR 02646/2015.

⁽⁷⁾ Pozri stanovisko VR COR-2017/01530.

32. konštatuje, že lepšia kvalita širokopásmovej siete bude zohrávať dôležitú úlohu v oblasti rozvoja sietí 5G a bude mať vplyv na digitálnu transformáciu hospodárstva a spoločnosti, ako aj na inovatívne a konkurencieschopné digitálne služby, keďže sa tým budú dlhodobo vytvárať sociálno-ekonomické výhody, rast, pracovné miesta a súdržnosť. Preto opakovane žiada Európsku komisiu, aby urýchlene dokončila normalizáciu 5G, keďže tieto normy sú mimoriadne dôležité pre konkurencieschopnosť a interoperabilitu telekomunikačných sietí;
33. poznamenáva, že v súčasnosti existujú problémy s prístupom k cezhraničným službám v prípade spotrebiteľov, ktorí si želajú mať prístup z iného členského štátu, než je ten, v ktorom majú bydlisko;
34. zdôrazňuje pozitívny vplyv, ktorý bude mať cezhraničná prenosnosť elektronických služieb, pretože vďaka nej budú mať užívatelia prístup k online obsahu, za ktorý zaplatili doma, aj počas ciest v iných členských štátoch;
35. vyzýva, aby sa zintenzívnilo úsilie uľahčiť všetkým občanom EÚ prístup k online službám dostupným v iných členských štátoch, v snahe vyriešiť problém geografického blokovania, a žiada odstrániť neopodstatnenú diskrimináciu spotrebiteľov v rôznych členských štátoch;
36. podporuje zákaz blokovania prístupu k internetovým stránkam a ostatným online rozhraniám v závislosti od bydliska zákazníka a nesúhlasí s presmerovávaním zákazníkov z vnútroštátnej verzie na inú, pričom treba mať na zreteli, že spotrebiteľia, ako aj obchodníci ako koncoví užívatelia tovarov alebo služieb sú vystavení takýmto praktikám. Presmerovanie zákazníka sa môže uskutočniť len s jeho súhlasom a obchodníci musia mať povinnosť naďalej zachovať bezproblémový prístup k verzii s online rozhraním, ktorú chceli zákazníci navštíviť predtým, ako bol presmerovaný;
37. poukazuje na súčasnú nerovnováhu medzi záujmami tvorcov digitálnych obsahov a záujmami spotrebiteľov a konštatuje, že je potrebné zmodernizovať legislatívu týkajúcu sa autorských práv a duševného vlastníctva;
38. konštatuje, že rozvoj digitalizácie, ako napríklad cloudové služby či živé vysielanie, so sebou prinášajú obrovské výzvy, najmä v oblasti autorských práv⁽⁸⁾;
39. nabáda, aby sa aplikácie cloud computingu používali v čoraz väčšej miere s cieľom mať prístup k európskej, svetovej a inej dátovej infraštruktúre, ktorá má zásadný význam pre rozvoj aktivít v rôznych oblastiach, a zdôrazňuje, že prístup k dátovej infraštruktúre treba zaisťovať tak, aby bola zaručená vysoká miera bezpečnosti, prenosnosti a interoperability;

Zabezpečenie ochrany osobných údajov

40. zdôrazňuje zásadnú zodpovednosť nezávislých orgánov na ochranu osobných údajov;
41. domnieva sa, že stratégiu na ochranu osobných údajov je potrebné prispôbiť neustále sa meniacim dynamickým potrebám virtuálneho priestoru, pričom treba mať na zreteli, že ochrana osobných údajov je prepojená s mnohými oblasťami, ako napr. s oblasťou spravodlivosti, hospodárstva, komunikácie, vzdelávania, zdravia, administratívy a ochrany spotrebiteľov;
42. oceňuje skutočnosť, že uplatňovanie výnimiek na používanie chránených diel na vzdelávacie účely nechala Komisia na jednotlivé členské štáty. Týmto spôsobom sa rešpektujú národné, regionálne a miestne identity a následný výskyt určitých typov licencií, ktoré majú svoj pôvod v rôznych sociálnych a politických súvislostiach⁽⁹⁾;
43. domnieva sa, že z dlhodobého hľadiska je žiaduca harmonizácia právneho rámca týkajúceho sa odmeňovania, tvorcov a umelcov⁽¹⁰⁾;

Miestny a regionálny význam/význam pre VR

44. domnieva sa, že mestá a regióny zohrávajú kľúčovú úlohu pri vytváraní databáz s verejnými informáciami, poskytovaní údajov o bezpečnosti, rozvoji potrebných digitálnych zručností, zabezpečovaní a uľahčovaní financovania širokopásmových sietí a pri vytváraní vhodného prostredia pre nadregionálnu a cezhraničnú výmenu online služieb, ktorá môže vo významnej miere podporiť vytváranie služieb na vysokej úrovni a dátové hospodárstvo;

⁽⁸⁾ CdR 02646/2015.

⁽⁹⁾ CdR 05114/2016.

⁽¹⁰⁾ CdR 00039/2016.

45. poukazuje na skutočnosť, že VR vo svojich predchádzajúcich stanoviskách opakovane zdôraznil, že miestna a regionálna úroveň môžu vo všetkých etapách prispieť k zhromažďovaniu údajov, ako aj k poskytovaniu služieb pre občanov a podniky. Toto je možné pozorovať aj v praxi: v Európe existujú mnohé príklady novej spolupráce medzi regiónmi, vnútroštátnymi orgánmi a výskumnými centrami v oblasti digitálneho jednotného trhu;

46. zdôrazňuje dôležitú úlohu, ktorú môžu miestne a regionálne orgány zohrávať v záujme podpory harmonizácie údajov a potenciálu rastu digitálneho hospodárstva, a preto by sa mal tento aspekt zohľadniť, ak sa opatrenie prijíma na úrovni štátov alebo na úrovni EÚ;

Vplyv zámeru Spojeného kráľovstva vystúpiť z Európskej únie na digitálny jednotný trh

47. konštatuje, že po výsledku hlasovania, v ktorom obyvatelia Spojeného kráľovstva rozhodli o vystúpení ich krajiny z Európskej únie, čelia podniky v súčasnosti obdobiu neistoty, pokiaľ ide o podmienky vystúpenia krajiny z EÚ. Pre podniky, ktoré dodávajú tovar alebo poskytujú služby online, najmä pokiaľ ide o digitálny obsah, je kľúčovou otázkou, ako bude Európska komisia uplatňovať iniciatívu digitálneho jednotného trhu v Spojenom kráľovstve;

48. domnieva sa, že ak Spojené kráľovstvo bude akceptovať voľný pohyb tovaru a služieb, digitálny jednotný trh sa na jeho území bude môcť uplatňovať aj po ukončení dvojročného rokovania o brexite.

V Bruseli 31. januára 2018

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Karl-Heinz LAMBERTZ
